

ise fuarda yaptığı konuşmada, Türkiye'nin 80 yıllık petrol arama tarihi boyunca, ABD'de şeyl gaz bulmak için "bir yılda" açılan kuyu sayısı kadar kuyu açabildiğini söyledi. Prof. Dr. Volkan Ediger, Türkiye topraklarında 1934 yılından bu yana ham petrol arama, tespit ve üretimi için 4262 adet kuyu açıldığını, buna karşın ABD'de sadece 2007 yılında şeyl gaz için açılan kuyu sayısının 4100'ün üzerinde olduğunu vurguladı. Türkiye coğrafyasında petrolün yeterince aranıp aranmadığını sorgulamak gerektiğine dikkat çeken Ediger, Türkiye'nin 80 yılda keşfettiği 120 adet petrol sahasında var olan 1 milyar varillik üretilebilir rezervin, topu topu dünyadaki iki 'dev saha'ya denk düştüğünü, bunun uluslararası ölçülere göre önemsenmeyecek kadar küçük bir miktar olduğunu belirtti. Prof. Dr. Ediger, Türkiye'nin son derece kısıtlı olan yerli petrol üretimini artırmak için daha çok çaba sarfetmesi ve yurtiçi arama için ihmal etmemesi gerektiğini söyledi.

Dünyada son on yılda petrol ve doğal gaz alanında kendini gösteren ana trend ve değişimler üzerinde de ayrıntılarıyla duran Ediger, insanlığın "petrol çağına sonuna doğru" hızla ilerlediğini ifade etti. Dünyada petrol arama alanlarında en belirgin trendlerden birinin, "giant field" denilen (500 milyon varilden daha fazla ispatlanmış rezerv içeren) dev sahaların artık eski sıklıkta bulunamaması olduğunu söyleyen Ediger, "Hubert eğrisi dediğimiz; yatay eksen zaman, dikey eksen ise üretim hızını gösteren dünya çapındaki grafiğe baktığımızda, içinde bulunduğumuz şu dönem insanlığın bu eğrinin zirvesine doğru yaklaşmış olduğu görülüyor. Bu, artık dünyada yepyeni bir dönemin açıldığı ve artık Hubert eğrisi zirvesini geçtikten sonra petrolün

pabucunun bir anlamda dama atılacağı anlamına gelir" diye konuştu.

OYUN DEĞİŞTİRİCİ GELİŞMELER OLUYOR!

Dışişleri Bakanlığı, Çok Taraflı Ekonomik İşler ve Enerji Genel Müdürü Mithat Rende de sunumunda enerji dünyasında küresel ölçekte son derece ilginç ve "oyun değiştirici" gelişmeler yaşandığına işaret etti. Rende, "ABD ve Kanada'daki yaşanan kaya gazı devrimi, Arap Baharı, Irak'ın çok önemli bir petrol üreticisi olarak yeniden ortaya çıkması, Kuzey Irak'ın aynı oranda büyük petrol ve doğal gaz üreticisi olarak kendini göstermesi, Güney Gaz Koridoru'nda TANAP'ın imzalanması, Doğu Akdeniz'deki doğal gaz keşifleri ve metan hidrat teknolojisindeki hareketlilik, enerji alanındaki jeopolitik denkleme yeni bir şekil veriyor" dedi.

Mithat Rende, analistlerin alabildiğine iyimser analizlerine kapı aralayan "şeyl gaz devrimi"nin ilk etkileri ve geleceğe ilişkin olasılıklar üzerine şu değerlendirmeyi aktardı: "Şeyl devrimi, bir taraftan ABD'nin 20 yıl içerisinde kendi kendine yeterli hale gelmesini sağlayacağı için, diğer taraftan da doğal gaz fiyatlarında düşüşe olanak verdiği için çok önemli. Bugün ABD'de doğal gaz fiyatının 3-3,5 dolar civarında olması, çimento, alimünyum, petro-kimya, demir-çelik gibi enerji yoğun endüstrilerde ABD'ye önemli bir maliyet ve üretim avantajı sağlıyor. Ve bu endüstriler Amerikan yönetimine baskı yapmaya çalışıyorlar: 'Üretilen doğal gazı LNG olarak ihraç etmeyelim ki, doğal gaz fiyatları düşük kalsın! Yeni iş alanları yaratan bu endüstri sektörlerini korumayı devam edelim!' diye. Ancak durum öyle

Mithat Rende

olmayacağına benziyor, çünkü ABD, Sabine Pass Terminali'ne ilk LNG ihracatı için geçtiğimiz günlerde izin verdi. Ayrıca 20 civarında şirketin de aynı konuda başvuruları bulunuyor. Dolayısıyla önümüzdeki yıllarda ABD'den Uzakdoğu ve Avrupa ülkelerine LNG ihracatı olacağını öngörmeliyiz. Bu durumda ABD'de 3 - 3,5 satılan doğal gazın fiyatı Japonya'da, Çin'de 13 -15 dolar olarak kalır mı? Sanırım uluslararası piyasa bu sayede kendini biraz düzeltecektir. ABD'deki bu değişimin bir önemli etkisi de Amerikan kömür ihracatçılarının Avrupa'ya yönelmeleri ve Avrupalıların kömürden daha çok elektrik üretmeye başlamaları oldu. Bu durum Avrupalıları da ikileme bıraktı. Çünkü biliyorsunuz bugüne kadar iklim değişikliğiyle mücadelede en önde Avrupa Birliği'ni görmüştük. Şimdi AB'nin bir taraftan bu mücadele uğrunda herkese yeni protokoller imzalatmaya çalışırken, bir taraftan da daha çok kömür yakmak durumunda olması, hayli çelişkili ve ilginç bir durum olarak kendini gösteriyor." ❁

